

RECENZJE

Ks. Teofil Siudy, *Matka naszego zawierzenia. Maryja w nauczaniu błogosławionego Jana Pawła II*, Wydawnictwo Sióstr Loretanek, Warszawa 2013, s. 45.

W ubiegłym roku w Wydawnictwie Sióstr Loretanek w Warszawie ukazała się nowa książka ks. Teofila Siudego, współzałożyciela i pierwszego przewodniczącego Polskiego Towarzystwa Mariologicznego, pt. *Matka naszego zawierzenia*. Autor – jak wskazuje podtytuł publikacji: *Maryja w nauczaniu błogosławionego Jana Pawła II* – stara się zaprezentować w niej bogatą myśl maryjną Papieża znajdującą się w jego homiliach, przemówieniach, listach apostołskich, katechezach maryjnych, a przede wszystkim w maryjnej encyklice *Redemptoris Mater*. W niej właśnie Autor prezentowanej publikacji, za Janem Pawłem II, odnajduje jakby *klucz* do całej prawdy o Maryi, Matce naszego Pana. A właściwie można mówić o *podwójnym kluczu*, gdyż zasadnicze znaczenie dla zrozumienia prawdy o Maryi ma z jednej strony wyrażenie „pełna łaski” zawarte w pozdrowieniu anioła z drugiej zaś słowa pozdrowienia Elżbiety skierowane do Maryi: „Błogosławiona jesteś, któraś uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane Ci od Pana” (por. Łk 1,45).

Komentując encyklikę *Redemptoris Mater*, Autor sprowadza odczytywanie nauczania Jana Pawła II, dotyczącego wiary Maryi, do trzech zasadniczych aspektów. Najpierw wiara Maryi zostaje ujęta jako odpowiedź na otrzymany od Boga dar „pełni łaski”. W tej odpowiedzi wiary Maryi zawarte są jakby dwa teologiczne *principia*. Pierwszym jest żywy i bezpośredni kontakt z Bogiem. Z kolei z obcowania z Bogiem rodzi się u Maryi całkowite powierzenie siebie Bogu, co stanowi drugie *principium* wiary Maryi.

Drugi aspekt w odczytywaniu myśli Jana Pawła II przybliży obraz Maryi wierzącej w Chrystusa. Odpowiedź wiary, która miała miejsce przy zwiastowaniu, wprowadziła Maryję w tajemnicę Chrystusa i jednocześnie rozpoczęła drogę Jej wiary. Jest warto podkreślić, że w trakcie pielgrzymowania na drogach wiary ukazuje się coraz wyraźniejszy obraz Maryi wierzącej w Chrystusa.

Wreszcie trzeci aspekt w odczytywaniu myśli Ojca Świętego dotyczy obecności Maryi w życiu Kościoła. To bowiem także za pomocą *klucza wiary* odczytujemy prawdę o obecności Maryi w misterium Kościoła, a tym samym w naszym chrześcijańskim życiu. Maryja obecna przez wiarę w tajemnicy Chrystusa, jest obecna w ten sam sposób w tajemnicy Kościoła jako świadek wiary dla Kościoła.

Za pomocą *klucza wiary* Autor *Matki naszego zawierzenia* prezentuje też szereg innych tematów papieskiej mariologii, zaczynając od omówienia więzi Dziewicy Maryi z Trójjedynym Bogiem i wkładu Maryi w ewangelię cierpienia. Autor skupia się przy tym na misji Matki Odkupiciela w historii zbawienia. Jest to zgodne z założeniami metodologicznymi mariologii Jana Pawła II, która akcentuje nie tyle tytuły

mariologiczne, ile działanie i posłanie Maryi. Dopiero w historycznym „działaniu” Maryi staje się widoczny Jej „byt”, czego wyrazem są konkretne tytuły odnoszone do Matki Jezusa. Autor niniejszej publikacji wybiera dwa tytuły pojawiające się w nauczaniu Jana Pawła II, aby poddać je naukowej refleksji: najpierw maryjny tytuł „Matki życia” czy też „Matki żyjących”, a następnie tytuł „Niewiasta Eucharystii”, nadany Maryi przez Ojca Świętego w zwieńczeniu encykliki o Eucharystii.

W niniejszej publikacji odnajdujemy również teologiczną refleksję odnoszącą się do objawień maryjnych w Guadalupe, Lourdes i Fatimie. Autor, za Janem Pawłem II, wskazuje najpierw na chrystologiczne źródło i kontekst maryjnych objawień oraz przedstawia tych, którzy stali się adresatami i powiernikami tychże objawień. Przywołuje też papieskie wskazania dotyczące aktualności przesłań maryjnych objawień. Temat objawień maryjnych podejmował Ojciec Święty przede wszystkim podczas swoich pielgrzymek do sanktuariów maryjnych, w których – jak czytamy w encyklice *Redemptoris Mater* - „nie tylko jednostki czy środowiska miejscowe, ale niekiedy całe narody i kontynenty szukają spotkania z Matką Pana”. Dlatego „można by mówić o swoistej «geografii» wiary i pobożności maryjnej, która obejmuje wszystkie miejsca szczególnego pielgrzymowania ludu Bożego” (por. RM 28). W tym kontekście Ks. Siudy, odwołując się do teologii, stara się ukazać jak ważny w życiu Kościoła jest fenomen sanktuariów maryjnych, odkryć ich istotę i miejsce w posłudze ewangelizacyjnej Kościoła.

Autor niniejszej publikacji, odczytując nauczanie Jana Pawła II zawarte w *Listach do kapłanów* na Wielki Czwartek, stara się ukazać więź kapłana z Matką Jezusa. Podkreśla, że świadomość tej bliskości Dziewicy Maryi w życiu i posłudze kapłanów winna znaleźć konkretną akceptację w akcie zawierzenia Bogarodzicy. W kontekście przygotowania do sakramentu kapłaństwa Autor książki pisze o maryjnej szkole formacji kapłańskiej, przypominając słowa Ojca Świętego wypowiedziane podczas poświęcenia gmachu Częstochowskiego Seminarium Duchownego: „W szkole Maryi... winni wzrastać kapłani na miarę XXI wieku”. Dopełnieniem tych rozważań jest refleksja nad obecnością Maryi w życiu osób konsekrowanych, dla których akt zawierzenia Matce Odkupiciela staje się aktem gotowości spełnienia woli Bożej i życia Ewangelią na drodze powołania zakonnego.

Autor *Matki naszego zawierzenia* ukazuje też szczególną rolę modlitwy różańcowej, akcentując jej formacyjny charakter. Dlatego dla każdego chrześcijanina, duchownego czy świeckiego, różaniec staje się szkołą poznawania, miłowania i naśladowania Chrystusa z Maryją, a przede wszystkim chrześcijańską szkołą zawierzenia Maryi.

Ostatni temat niniejszej publikacji nosi tytuł „Jana Pawła II i nasze zawierzenie Maryi”. Autor książki odwołuje się do ostatniej pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny w roku 2002, odbywającej się pod hasłem „Bóg bogaty w miłosierdzie”. W czasie tej pielgrzymki Ojciec Święty w wyjątkowy sposób powiązał zawierzenie Bożemu miłosierdziu z aktem zawierzenia Matce miłosierdzia. Można powiedzieć, że papieski *Akt zawierzenia świata Bożemu miłosierdziu*, wypowiedziany w Krako-

wie-Łagiewnikach, został niejako dopełniony zawierzeniem Maryi w Kalwarii Zebrzydowskiej. Jana Pawła II wołanie skierowane do Boga o „miłosierdzie dla nas i całego świata” zostało przedłużone w prośbie do Matki Bożej: „zwróć na nas swe miłosierne oczy, wypraszaś to, czego dzieci Twoje najbardziej potrzebują”. Zdaniem Autora niniejszej publikacji, te dwa akty zawierzenia, powiązane ze sobą, stanowią jakby zwieńczenie papieskiego nauczania na temat zawierzenia Matce Miłosierdzia.

Należy podkreślić, że zaprezentowane w omawianej publikacji tematy mariologii papieskiej, za pomocą *klucza wiary*, w sposób syntetyczny i przystępny przybliżają obraz Matki naszego zawierzenia. Autor, sięgając obficie do papieskich dokumentów i komentując opisane powyżej tematy mariologiczne, tą książką wychodzi na spotkanie wszystkim, którzy chcą poznać papieskie nauczanie na temat Maryi, Matki naszego zawierzenia. Co więcej, książka ta, jak zaznaczył w *Słowie wstępnym* abp Wacław Depo, ukazuje „drogę, jaką z Maryją i przez Jej wstawiennictwo przechodził Jan Paweł II”. Prawda ta staje się jeszcze bardziej oczywista w kontekście kanonizacji Jana Pawła II.

Na zakończenie, gratulując Autorowi *Matki naszego zawierzenia* kolejnej publikacji z zakresu mariologii, pragnę wyrazić nadzieję, że w przyszłości zostaniemy ubogaceni jeszcze niejednym nowym opracowaniem z tej tak ważnej dla nas dziedziny teologii.

Ks. Jerzy Bielecki

Ks. Janusz Wilk, *Kapłan jako dobry żołnierz Chrystusa Jezusa*, Katowice 2013, ss. 86.

Ksiądz Janusz Wilk, ojciec duchowny Katowickiego Seminarium Duchownego, przedstawił nam pracę pod tytułem *Kapłan jako dobry żołnierz Chrystusa Jezusa*. Jako wychowawca młodych ludzi, których ma doprowadzić do Chrystusowego kapłaństwa, wskazuje na konieczność podjęcia życiowej walki ze słabą ludzką naturą, zranioną po grzechu pierwotnym i bardziej skłoną do złego niż do dobrego.

W oparciu o biblijną metaforę walczącego żołnierza, zawartą w 2Tm 2,3 – „Bierz udział w trudach i przeciwnościach jako dobry żołnierz Chrystusa Jezusa”, jaką skierował św. Paweł do swojego umiłowanego ucznia Tymoteusza, któremu powierzył kierowanie Kościołem w Efezie, chce Autor pomóc młodemu człowiekowi, dążącemu do kapłaństwa, w dojściu do tego celu.

Na konieczność podjęcia tej walki wskazują liczne teksty biblijne oraz nauka Kościoła. Benedykt XVI podczas modlitwy Anioł Pański 17.02.2013 r. wskazał również na konieczność podjęcia walki w odkrywaniu na nowo wiary w Boga. „W obecnym Roku Wiary, Wielki Post jest czasem sprzyjającym odkryciu na nowo wiary w Boga, jako podstawowego kryterium naszego życia i życia Kościoła. Wiąże się